

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
V kadencja

Druk nr 772

Warszawa, 20 kwietnia 2006 r.

Pan
Marek Jurek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Rafała Wiecheckiego.

(-) Przemysław Andrejuk; (-) Witold Bałazak; (-) Krzysztof Bosak;
(-) Edward Ciągło; (-) Janusz Dobrosz; (-) Andrzej Fedorowicz; (-) Roman Giertych; (-) Witold Hatka; (-) Jan Jarota; (-) Marek Kawa; (-) Janusz Kołodziej; (-) Marek Kotlinowski; (-) Bogusław Kowalski; (-) Andrzej Mańka; (-) Arnold Masin; (-) Gabriela Masłowska; (-) Halina Murias; (-) Leszek Murzyn; (-) Mirosław Orzechowski; (-) Edward Ośko; (-) Radosław Parda; (-) Daniel Pawłowicz; (-) Szymon Pawłowski; (-) Elżbieta Ratajczak; (-) Bogusław Sobczak; (-) Anna Sobecka; (-) Antoni Sosnowski; (-) Robert Strąk; (-) Piotr Ślusarczyk; (-) Rafał Wiechecki; (-) Wojciech Wierzejski; (-) Stanisław Zadora.

USTAWA

z dnia 2006 r.

o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych

Art.1. W ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 167, poz.1398) wprowadza się następujące zmiany:

1). Art. 52. otrzymuje brzmienie:

„Art. 52. Opłatę stałą w kwocie 500 złotych pobiera się od wniosku o zarejestrowanie podmiotu w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym, chyba, że przepis szczególny stanowi inaczej.”

2) Art. 53. otrzymuje brzmienie:

„Art.53. 1. Opłatę stałą w kwocie 250 złotych pobiera się od wniosku o zarejestrowanie w Krajowym Rejestrze Sądowym w rejestrze stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej.

2. Opłatę stałą w kwocie 500 złotych pobiera się od wniosku, o którym mowa w ust. 1, jeżeli dotyczy on jednocześnie wpisu do rejestru przedsiębiorców.”

3) Art. 55. otrzymuje brzmienie:

„Art. 55. Opłatę stałą w kwocie 200 złotych pobiera się od wniosku o dokonanie zmiany wpisu dotyczącego podmiotu wpisanego do rejestru przedsiębiorców.”

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

Projekt ustawy o zmianie ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych wychodzi naprzeciw oczekiwaniom aktywnych osób, które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą. Ustawa zakłada pomoc dla przedsiębiorców zarówno przy rozpoczynaniu przez nich działalności gospodarczej, jak również w trakcie jej prowadzenia obniżając koszty sądowe wpisu z 1000 zł. do 500 zł. oraz dotyczące zmiany wpisu z 400 zł. na 200 zł. Osoba, która zamierza założyć przedsiębiorstwo handlowe w formie spółki prawa handlowego (jawna, partnerska, komandytowa, komandytowo-akcyjna, z ograniczoną odpowiedzialnością, akcyjna), której podstawą funkcjonowania jest Kodeks spółek handlowych, należy zarejestrować ją w Krajowym Rejestrze Sądowym – rejestrze przedsiębiorców. Rejestr ten prowadzi sąd gospodarczy właściwy dla siedziby przedsiębiorcy. Wniosek składa się na wybranym urzędowym formularzu:

- Wniosek o rejestrację podmiotu w rejestrze przedsiębiorców - spółka jawna, spółka partnerska, spółka komandytowa,
- Wniosek o rejestrację podmiotu w rejestrze przedsiębiorców – spółka komandytowo-akcyjna,
- Wniosek o rejestrację podmiotu w rejestrze przedsiębiorców - spółka z ograniczoną odpowiedzialnością,
- Wniosek o rejestrację podmiotu w rejestrze przedsiębiorców - spółka akcyjna.

Przedsiębiorca musi ponieść w chwili złożenia w sądzie rejestrowym wniosku o wpis przedsiębiorstwa do rejestru przedsiębiorców wysoką opłatę sądową, która wynosi 1.000 zł, a każdy kolejny wpis – np. w razie zmiany danych kosztuje 400 zł. Nie są to jedyne koszty, ponieważ większość wpisów w rejestrze przedsiębiorców trzeba publikować w Monitorze Sądowym i Gospodarczym (opłata za pierwsze ogłoszenie wynosi 500 zł, za każde następne – 250 zł.; kwoty te wynikają z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 kwietnia 1996 r. w sprawie organizacji, sposobu wydawania i rozpowszechniania oraz podstawy ustalania ceny numerów Monitora Sądowego i Gospodarczego i wysokości opłat za zamieszczenie w nim ogłoszenia lub obwieszczenia, Dz. U. z dnia 19 kwietnia 1996 r.). Ponadto do wniosku o wpis należy dołączyć:

- uwierzytelnione notarialne albo złożone przed sędzią lub upoważnionym pracownikiem sądu wzory podpisów osób upoważnionych do rejestracji spółki,
- odpowiednie dokumenty (umowę spółki, statut spółki) w oryginale, bądź uwierzytelnione urzędowo ich odpisy lub wyciągi.

Podsumowując koszt rejestracji przedsiębiorstwa w momencie rozpoczęcia działalności gospodarczej wynosi 1000 zł. z tytułu opłaty sądowej, 500 zł. z tytułu ogłoszenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym. Oraz inne dodatkowe opłaty, które przekraczają kwotę 1500 zł. np. ok. 2000 złotych tytułem kosztów sporządzenia aktu notarialnego obejmującego takse notarialną powiększoną o podatek VAT, podatek od czynności cywilnoprawnych oraz odpisy aktu notarialnego. Konieczność częstych zmian wpisu w rejestrze przedsiębiorców i następnie ogłoszenia dokonanej zmiany w Monitorze Sądowym i Gospodarczym są bezpodstawnie wysokie, każda zmian wpisu to 400 zł., a ogłoszenia w MSiG 250 zł. Wysokość opłaty sądowej wpisu w kwocie 1000 zł., a przy zmianie wpisu 400 zł. jest nie uzasadniona, ani nakładem pracy sądu rejestrowego, ani zbytnim skomplikowanie postępowanie, czy postanowienia o wpisie. Ponadto, z uwagi na fakt, iż obecna sytuacja społeczno-gospodarcza w Polsce jest trudna, dlatego należy ułatwiać ludziom aktywnym możliwość zakładania przedsiębiorstwa bez dodatkowych barier finansowych ze strony państwa. Nowe przedsiębiorstwa to nowe miejsca pracy i większe wpływy do budżetu państwa. Dlatego wnioskodawcy proponują odpowiednio obniżenie opłaty sądowej z 1000 zł. do 500 zł. oraz z 400 zł. do 200 zł. Racjonalnym rozwiązaniem byłoby obniżenie opłat z tytułu ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym, które wynikają z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 kwietnia 1996 r. w sprawie organizacji, sposobu wydawania i rozpowszechniania oraz podstawy ustalania ceny numerów Monitora Sądowego i Gospodarczego i wysokości opłat za zamieszczenie w nim ogłoszenia lub obwieszczenia (Dz. U. z dnia 19 kwietnia 1996 r.) – jednak ta sprawa pozostaje w gestii Ministra Sprawiedliwości.

Należy również dodać, iż stowarzyszenia, czy fundacje, które zamierzają prowadzić działalność gospodarczą mają obowiązek dokonać wpisu w rejestrze przedsiębiorców, a tym samym ponosić również takie same, jak przedsiębiorcy opłaty sądowe związane z rejestracją. Dlatego wnioskodawcy proponują dokonać odpowiednio obniżenia kwoty wpisu z 1000 zł. do 500 zł. dla stowarzyszeń i fundacji. Jest to tym bardziej uzasadnione, iż organizacje te prowadzą działalność gospodarczą w zakresie i dla realizacji celów statutowych, a nie dla zysku. Wnioskodawcy proponują, aby pobierać opłatę stałą w kwocie 250 złotych od wniosku o zarejestrowanie w Krajowym Rejestrze Sądowym w rejestrze stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej. W obecnym stanie prawnym wysokość tej opłaty wynosi 500 zł. Kwota ta jest dla wielu osób pragnących zrzeszać się w stowarzyszeniach, czy innych organizacji społecznych i zawodowych sumą zaporową. Jeżeli państwo polskie jako jeden z priorytetów stawia sobie,

aby zwiększyć aktywność obywateli w sprawach lokalnych i ogólnospołecznych to nie powinno budować barier finansowych dla zrzeszania się ludzi w organizacje społeczne. Tym samym należy obniżyć kwotę wymaganą przy rejestracji wskazanych powyżej organizacji z 500 zł. do 200 zł. Obniżenie tej kwoty będzie zachęcało do współpracy obywateli dla dobra ogółu poprzez realizację wspólnych celów przez powołane do życia organizacje społeczne. Obniżenie to jest również uzasadnione odzwierciedleniem nakładu pracy dokonywanym przez sądy rejestrowe przy dokonywaniu wpisu i ponoszonych z tego tytułu kosztów przez państwo.

Projekt powoduje skutki dla budżetu w wysokości 40 mln zł. Ich pokrycie powinno nastąpić przez ograniczenia wydatków na administrację. Ponadto ułatwienie przedsiębiorcom zakładania firm i prowadzenie działalności gospodarczej bez zbędnych i niczym nie uzasadnionych kosztów finansowych – wysokich opłat sądowych spowoduje w dłuższej perspektywie czasu zwiększenie wpływów budżetowych.

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, 13 maja 2006 r.

BAS-WAEM-1046/06

Pan
Marek Jurek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie zgodności poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z prawem Unii Europejskiej

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2002 r. Nr 23, poz. 398, z 2003 r. Nr 23, poz. 337, z 2004 Nr 12, poz. 182, z 2005 r. Nr 16 poz. 263, Nr 42 poz. 556, Nr 66 poz. 912, Nr 76, poz. 1062, z 2006 r. Nr 15, poz. 194) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Zaproponowana zmiana ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398) dotyczy trzech artykułów tej ustawy i polega na obniżeniu kwot opłat stałych od wniosków: o zarejestrowanie podmiotu w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym, o dokonanie zmiany wpisu dotyczącego podmiotu wpisanego do rejestru przedsiębiorców, o zarejestrowanie w Krajowym Rejestrze Sądowym w rejestrze stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej.

Ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa wspólnotowego w materii objętej projektem

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje kwestii określania kwot kosztów sądowych.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa wspólnotowego

Projekt ustawy nie zawiera przepisów, które wymagałyby oceny zgodności z prawem Unii Europejskiej.

4. Konkluzja

Przedmiot projektu ustawy o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Opracował: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Lech Czapla

Deskrytory bazy REX: Unia Europejska, projekt ustawy, postępowanie cywilne, koszty.

Warszawa, 13 maja 2006 r.

BAS-WAEM-1047/06

Pan
Marek Jurek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 Regulaminu Sejmu – czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Zaproponowana zmiana ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398) dotyczy trzech artykułów tej ustawy i polega na obniżeniu kwot opłat stałych od wniosków: o zarejestrowanie podmiotu w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym rejestrze Sądowym, o dokonanie zmiany wpisu dotyczącego podmiotu wpisanego do rejestru przedsiębiorców, o zarejestrowanie w Krajowym Rejestrze Sądowym w rejestrze stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej.

Projekt ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych **nie jest projektem ustawy wykonującej** prawo Unii Europejskiej.

Opracował: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Lech Czapla

Warszawa, dnia 01.06. 2006 r.

PIERWSZY PREZES
SĄDU NAJWYŻSZEGO
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

BSA I - 021- 38/06

Pan
Lech CZAPLA
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Prezencie,

W odpowiedzi na pismo z dnia 24 maja 2006 r., Ps-82/06 uprzejmie informuję, że Sąd Najwyższy nie zgłasza uwag do **poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.**

Z poważaniem

Prof. dr hab. Lech GARDOCKI

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L.dz.....

Data wpływu.....2.06.2006

PRZEWODNICZĄCY
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA
Nr KRS-130-6-06

WARSZAWA, 7 czerwca 2006 r.

dot. PS-82/06

Pan Lech CZAPLA
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z nadesłanym poselskim projektem ustawy o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych

uprzejmie informuję, że Krajowa Rada Sądownictwa w dniu 7 czerwca 2006 r. zaopiniowała powyższy projekt – bez uwag.

Z wyrazami szacunku

sędzia Stanisław Dąbrowski

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

Licz.....

Data wpływu..... 9. 06. 2006.....

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
V kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-122-06

Druk nr 969

Warszawa, 12 września 2006 r.

Pan
Marek Jurek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Sprawiedliwości.

(-) Jarosław Kaczyński

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych

Art. 1. W ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 oraz z 2006 r. Nr 126, poz. 876) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 16 uchyla się ust. 2;

2) w art. 19:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Czwartą część opłaty pobiera się od pozwu w postępowaniu nakazowym, z wyłączeniem spraw podlegających rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym, w których pobiera się całą opłatę stałą, o której mowa w art. 28.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Trzy czwarte opłaty pobiera się od pozwanego w razie wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym. Jednakże od zarzutów od nakazu zapłaty wydanego w sprawie podlegającej rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym pobiera się opłatę stałą, o której mowa w art. 28.”;

3) w art. 22 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) oddalenia wniosku o wyłączenie sędziego lub ławnika;”;

4) art. 24 otrzymuje brzmienie:

„Art. 24. 1. Oplatę stałą w kwocie 300 zł pobiera się od wniosku o:

1) uznanie lub stwierdzenie wykonalności orzeczenia sądu zagranicznego lub ugody zawartej przed tym sądem;

2) uznanie lub stwierdzenie wykonalności orzeczenia sądu polubownego lub ugody zawartej przed tym sądem.

2. Oplatę stałą w kwocie 200 zł pobiera się od wniosku o dokonanie przez sąd czynności w trakcie postępowania przed sądem polubownym niewymienionych w ust. 1.”;

5) w art. 26 w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) ochronę niemajątkowych praw wynikających z uzyskania patentu na wynalazek, prawa ochronnego na wzór użytkowy, prawa z rejestracji wzoru przemysłowego lub zdobniczego, prawa ochronnego na znak towarowy, prawa z rejestracji na oznaczenie geograficzne, prawa z rejestracji topografii układów scalonych, prawa z rejestracji wzoru zdobniczego;”;

6) art. 46 otrzymuje brzmienie:

„Art. 46. Od wniosku o wykreślenie wpisu pobiera się połowę opłaty należnej od wniosku o wpis.”;

7) w art. 71:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu, innemu niż orzeczenie sądu, ugoda sądowa, nakaz zapłaty albo ugoda zawarta przed mediatorem w wyniku prowadzenia mediacji na podstawie postanowienia sądu kierującego strony do mediacji;”;

b) w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem w wyniku prowadzenia mediacji na podstawie umowy o mediację.”;

8) w art. 79 w ust. 1 w pkt 2 dodaje się lit. c w brzmieniu:

„c) pozwu w postępowaniu upominawczym, jeżeli uprawomocnił się nakaz zapłaty;”;

9) w art. 83 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli przepisy ustawy przewidują obowiązek działania i dokonywania czynności połączonej z wydatkami z urzędu, sąd zarządzi wykonanie tej czynności, a kwotę potrzebną na ich pokrycie wykląda tymczasowo Skarb Państwa. Dotyczy to także dopuszczenia i przeprowadzenia przez sąd z urzędu dowodu niewskazanego przez stronę.”;

10) w art. 95:

a) w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) o udzielenie zabezpieczenia, zgłoszonego w piśmie rozpoczynającym postępowanie;”;

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Nie pobiera się opłat od pozwu o odszkodowanie, o którym mowa w art. 6 ustawy z dnia 22 listopada 2002 r. o wyrównaniu strat majątkowych wynikających z ograniczenia w czasie stanu nadzwyczajnego wolności i praw człowieka i obywatela (Dz. U. Nr 233, poz. 1955).”

c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Nie pobiera się opłat od:

- 1) zażalenia na postanowienie sądu, którego przedmiotem jest odmowa zwolnienia od kosztów sądowych lub cofnięcie takiego zwolnienia oraz odmowa ustanowienia adwokata lub radcy prawnego lub ich odwołanie;
- 2) zażalenia na postanowienie sądu dotyczące wysokości opłaty albo wysokości wydatków;
- 3) skargi na orzeczenie referendarza sądowego w przedmiocie zwolnienia od kosztów sądowych.”;

11) w art. 96 w ust. 1 pkt 6 i 7 otrzymują brzmienie:

„6) prokurator, Rzecznika Praw Obywatelskich;

7) powiatowy (miejski) rzecznik konsumentów w sprawach dotyczących praktyk ograniczających konkurencję oraz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów;”;

12) art. 104 otrzymuje brzmienie:

„Art. 104. 1. Nie mają obowiązku uiszczania opłat organizacje pożytku publicznego działające na podstawie przepisów o działalności pożytku

publicznego i o wolontariacie, z wyjątkiem spraw dotyczących prowadzonej przez te organizacje działalności gospodarczej, a także organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873, z 2004 r. Nr 64, poz. 593, Nr 116, poz. 1203 i Nr 210, poz. 2135, z 2005 r. Nr 155, poz. 1298, Nr 169, poz. 1420, Nr 175, poz. 1462 i Nr 249, poz. 2104 oraz z 2006 r. Nr 94, poz. 651) w sprawach dotyczących realizacji zleconego zadania publicznego na podstawie przepisów o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

2. Innym organizacjom społecznym, których zadanie nie polega na prowadzeniu działalności gospodarczej, sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych w ich własnych sprawach prowadzonych w związku z działalnością społeczną, naukową, oświatową, kulturalną, sportową, dobroczynną, samopomocową, w zakresie ochrony konsumenta, ochrony środowiska i opieki społecznej. Przyznając zwolnienie od kosztów sądowych, sąd uwzględnia przede wszystkim statutowe cele działalności danej organizacji i możliwości oraz potrzeby realizacji tych celów na drodze postępowania cywilnego.”.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

W dniu 2 marca 2006 r. weszła w życie ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398), regulująca kompleksowo problematykę związaną z kosztami sądowymi w sprawach cywilnych.

Z uwagi na fakt, że w ostatnim czasie dokonano szeregu nowelizacji przepisów procedury cywilnej, wprowadzając między innymi nowe instytucje (np. mediacja), zasadne stało się ujednoczenie terminologii Kodeksu postępowania cywilnego (K.p.c.) i ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych odnoszącej się do opłat sądowych, jak również uzupełnienie tej ostatniej ustawy o przepisy będące konsekwencją wprowadzenia do systemu prawnego mediacji i nowych rozwiązań w zakresie sądownictwa polubownego, jak również zmianę przepisów powodujących wątpliwości interpretacyjne i odmienności w stosowaniu w praktyce sądowej.

W związku z powyższym proponuje się następujące zmiany w ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych:

1. Zmiana dotycząca uchylecia art. 16 ust. 2 wynika z zasady wyrażonej w art. 5 ust. 3, zgodnie z którą wydatki związane ze zwrotem opłat nie obciążają stron. Należy wyeliminować więc oczywistą sprzeczność między tymi przepisami. Po uchyleniu art. 16 ust. 2 nie będzie budzić wątpliwości, że w każdym przypadku, gdy sąd zwraca z urzędu „nadpłaconą” część opłaty, wydatki z tym związane nie obciążają stron.
2. Proponowana zmiana w art. 19 ust. 2 i 4 i związana z nią w art. 79 ust. 1 pkt 2 lit. c dotyczy postępowania upominawczego. Zakwalifikowanie sprawy jako podlegającej rozpoznaniu w postępowaniu upominawczym następuje z urzędu i jest całkowicie niezależne od woli powoda (art. 201 § 1 K.p.c.). Wnosząc pozew o zapłatę (o świadczenie pieniężne – art. 498 K.p.c.), powód w zasadzie nie wie (i nie może być pewien), czy przewodniczący w ten właśnie sposób zakwalifikuje wniesiony pozew. Zgodnie z proponowanym rozwiązaniem, przy wniesieniu pozwu w sprawie, w której może być wydany nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, powód powinien uiścić nie czwartą część opłaty należnej od pozwu, jak dotychczas, lecz całą opłatę (czyli 5% wartości przedmiotu sporu, a nie $\frac{1}{4}$ z 5% tej wartości;

w postępowaniu upominawczym są bowiem rozpoznawane sprawy o zapłatę – czyli o świadczenie pieniężne – w których co do zasady pobierana jest opłata stosunkowa). W razie wydania nakazu upominawczego i uprawomocnienia się tego nakazu, sąd z urzędu powinien zwrócić powodowi trzy czwarte uiszczonej opłaty od pozwu (proponowany art. 79 ust. 1 pkt 2 lit. c).

W ten sposób w razie rozpoznania i zakończenia sprawy w postępowaniu upominawczym (zakończenie jest tożsame z wydaniem nakazu upominawczego i uprawomocnieniem się tego nakazu) powód poniesie ostatecznie jedynie czwartą część opłaty od pozwu ($\frac{3}{4}$ zostanie mu zwrócone z urzędu), a zatem zostanie potraktowany preferencyjnie, jeżeli chodzi o koszty sądowe.

Propozycja ta ma funkcjonalny związek z wprowadzonym obowiązkiem samoobliczenia opłaty stosunkowej i uiszczenia opłaty bez wzywania o jej uiszczenie, nałożonym na adwokata, radcę prawnego, rzeczownika patentowego oraz przedsiębiorcę. W związku z treścią art. 130² § 1 i 4 k.p.c. nie jest obecnie pewne, czy podmioty te przy wnoszeniu pozwu o zapłatę (w sprawach o roszczenie pieniężne, w których może być wydany nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym – art. 498 k.p.c.), powinny uiszczać całą opłatę od pozwu, czy też jedynie czwartą jej część. Proponowane rozwiązanie ma dalsze zalety – pomimo pierwotnego zakwalifikowania sprawy jako podlegającej rozpoznaniu w postępowaniu upominawczym, w razie stwierdzenia, że brak jest podstaw od wydania nakazu zapłaty, od powoda nie pobierałoby się już opłaty uzupełniającej, ponieważ całą opłatę miałby obowiązek uiścić przy wniesieniu pozwu, zaś nadpłata – w przypadku uprawomocnienia się nakazu upominawczego – podlegałaby z urzędu zwrotowi na rzecz powoda.

3. Proponowana zmiana zmierza do usunięcia błędu legislacyjnego znajdującego się w ustawie i jest oczywista. Według orzecznictwa Sądu Najwyższego na postanowienie w przedmiocie wyłączenia biegłego lub tłumacza nie przysługuje zażalenie, a zatem przepis ten w jego dotychczasowym brzmieniu wprowadza niepotrzebne wątpliwości interpretacyjne w przedmiocie dopuszczalności zażalenia na takie postanowienie. Nowa proponowana treść usunie te wątpliwości.

4. Zmiana art. 24 jest konsekwencją rozwiązań, jakie wprowadziła ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 178, poz. 1478), które dotyczą sądownictwa polubownego. Przepis w dotychczasowym brzmieniu określał jedynie wysokość opłaty od wniosku o stwierdzenie wykonalności wyroku sądu polubownego lub ugody zawartej przed tym sądem, pomijając sytuacje, w których następować będzie uznanie takich orzeczeń lub ugód. Zmiana polega na przeredagowaniu treści art. 24 oraz uzupełnieniu go o przypadki złożenia wniosku o uznanie wyroku sądu polubownego lub ugody zawartej przed tym sądem, w tym również zagranicznego sądu polubownego. Zmiana obejmuje również przypadki, gdy zostanie wydane przez sąd polubowny postanowienie o zastosowaniu tymczasowego środka zabezpieczającego i będzie zachodziła konieczność stwierdzenia jego wykonalności.

Z uwagi na fakt, że w toku postępowania przed sądem polubownym możliwe jest dokonywanie przez sąd powszechny określonych czynności, proponuje się wprowadzenie odpowiedniej opłaty od wniosku o dokonanie takiej czynności przez sąd.

5. Zmiana dostosowuje brzmienie art. 26 ust. 1 pkt 5 do nazewnictwa ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej (Dz. U. z 2003 r. Nr 119, poz. 1117, z późn. zm.).
6. Proponowana zmiana ma na celu wyeliminowanie wątpliwości i rozbieżności interpretacyjnych, jakie pojawiły się w sądach odnośnie do rozumienia pojęcia „opłaty pobranej od wniosku o wpis”. Niektóre sądy przyjmują, że chodzi o połowę opłaty, która została w przeszłości faktycznie pobrana od wniosku o wpis do księgi wieczystej, inne, że mowa o połowie 1 opłaty należnej od wniosku o wpis według nowych przepisów. Niejednokrotnie połowa opłaty pobranej od wniosku o wpis według starych stawek opłat byłaby wielokrotnie wyższa od opłaty należnej od wniosku o wpis według nowych stawek. Skoro zatem ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych przyniosła zasadnicze obniżenie wysokości opłat i celem jej było również wyeliminowanie rozbieżności w orzecznictwie to zachodzi potrzeba wyraźnego wskazania w ustawie, że pobiera się połowę opłaty należnej od wniosku, według nowych stawek. Zmiana ta niewątpliwie ujednocili praktykę sądową w tym zakresie w kierunku korzystnym dla podmiotów i zgodnym z celem ustawy.

7. Zmiana art. 71 jest konsekwencją tego, że z dniem 10 grudnia 2005 r. weszły w życie przepisy procedury cywilnej dotyczące mediacji. W związku powyższym konieczne stało się wprowadzenie zmiany związanej z zatwierdzeniem ugody zawartej przed mediatorem przez sąd. Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nie przewiduje pobierania opłat za nadanie klauzuli wykonalności tytułom egzekucyjnym wydanym przez sąd (orzeczeniom sądowym, ugodom sądowym, nakazom zapłaty). Opłatę pobiera się od wniosku o nadanie klauzuli wykonalności innym tytułom egzekucyjnym „nie pochodzącym od sądu”.

Uгода zawarta przed mediatorem jest takim właśnie tytułem egzekucyjnym. Rozróżnić trzeba przy tym dwie sytuacje – gdy ugodę zawiera się w wyniku mediacji prowadzonej na podstawie umowy o mediację (przed wszczęciem postępowania sądowego) oraz gdy uгода zawierana jest w wyniku mediacji prowadzonej na podstawie skierowania sądu.

Proponuje się, aby opłacie podlegał wniosek o zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem w wyniku prowadzenia mediacji na podstawie umowy o mediację (art. 183¹ § 2 K.p.c.), czyli w wyniku mediacji prowadzonej poza postępowaniem sądowym.

Nie podlegałyby natomiast opłacie wnioski o zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem w wyniku prowadzenia mediacji na podstawie postanowienia sądu kierującego strony do mediacji, czyli mediacji prowadzonej w ramach postępowania sądowego.

8. Propozycja zmiany art. 79 ust. 1 pkt 2 ma związek z proponowaną zmianą art. 19 ust. 2 i 4 dotyczącą pobierania od pozwu w postępowaniu nakazowym całej opłaty zamiast jej czwartej części.
9. Uzupełnienie art. 83 ust. 1 uwzględnia postulaty środowiska sędziowskiego, które twierdzi, że w obecnym stanie prawnym nie jest uregulowana kwestia ponoszenia kosztów (wydatków) przeprowadzania przez sąd z urzędu dowodu niewskazanego przez stronę (art. 232 zdanie drugie K.p.c.). Art. 130⁴ K.p.c. dotyczy bowiem tylko dowodów przeprowadzanych na wniosek strony, natomiast art. 83 nie dotyczy dosłownie dowodów przeprowadzanych z urzędu.

10. Kolejna zmiana polega na dostosowaniu brzmienia art. 95 ust. 1 pkt 1 do zmian w przepisach o postępowaniu zabezpieczającym wynikającym z ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 172, poz. 1804) przez wprowadzenie określenia „udzielenie zabezpieczenia” w miejsce „zabezpieczenie roszczenia”.

Dodanie ust. 1a jest przywróceniem ustawowego zwolnienia od opłat sądowych pozwu w sprawach o odszkodowanie mające zrekompensować straty majątkowe powstałe w następstwie ograniczenia wolności i praw człowieka i obywatela w czasie stanu nadzwyczajnego: stanu wojennego, stanu wyjątkowego lub stanu klęski żywiołowej.

Proponowana zmiana ust. 2 w art. 95 dotyczy wyraźnego uregulowania kwestii zwolnienia od opłat zażalenia na postanowienie sądu w przedmiocie odmowy ustanowienia adwokata lub radcy prawnego albo ich odwołania.

11. Zmiana w art. 96 ust. 1 pkt 6 polegająca na wykreśleniu Rzecznika Praw Dziecka związana jest z tym, że podmiot ten nie ma możliwości samodzielnego inicjowania postępowań sądowych, ani wstępowania do nich na prawach strony. Nie ma zatem takiej sytuacji, aby zmuszony on był ponosić jakiegokolwiek koszty sądowe. Dotychczasowe brzmienie tego przepisu może sugerować, że Rzecznik Praw Dziecka ma w cywilnym postępowaniu sądowym takie same kompetencje jak Rzecznik Praw Obywatelskich, co nie odpowiada jego rzeczywistej pozycji prawnej.

Zmiana pkt 7 ma celu wyraźne zaznaczenie, że powiatowy (miejski) rzecznik konsumentów zwolniony jest od kosztów sądowych w sprawach dotyczących ochrony konkurencji i konsumentów – zarówno w sprawach dotyczących ochrony zbiorowych interesów konsumentów, jak i w sprawach antymonopolowych dotyczących praktyk ograniczających konkurencję.

12. Proponowana w art. 104 zmiana dotyczy przywrócenia organizacjom pożytku publicznego ustawowego zwolnienia od opłat sądowych w sprawach, które nie dotyczą prowadzonej przez nie działalności gospodarczej. Jest ona odpowiedzią na szereg sygnałów z różnych środowisk domagających się przywrócenia takiego

zwolnienia, z uwagi na szczególnie istotne społecznie zadania wykonywane przez takie organizacje.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty objęte ustawą

Projekt dotyczy nieograniczonego kręgu osób – każdej osoby fizycznej, prawnej, jednostki organizacyjnej lub organizacji nieposiadającej osobowości prawnej, która występuje jako strona postępowania cywilnego i ma obowiązek ponoszenia kosztów sądowych.

2. Konsultacje

Projekt został przekazany w celu wydania opinii Przewodniczącemu Krajowej Rady Sądownictwa, Prezesowi Sądu Najwyższego, Krajowej Radzie Notarialnej oraz samorządom korporacji prawniczych oraz organizacjom i podmiotom reprezentującym interesy osób bezpośrednio zainteresowanych przedmiotem regulacji – Stowarzyszeniu Gmin Górniczych w Polsce i Stowarzyszeniu Mieszkańców Terenów Górniczych.

Krajowa Rada Sądownictwa zaopiniowała projekt bez uwag. Uwzględniono szereg uwag Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego mających charakter legislacyjny i porządkujący oraz usuwający wątpliwości interpretacyjne i błędy dostrzeżone w ustawie (art. 16, 19, 79, 83). Uwzględniono również propozycję Krajowej Rady Notarialnej dotyczącą zmiany brzmienia przepisu art. 46 przez zastąpienie w nim słowa „pobranej” słowem „należnej” w odniesieniu do opłaty pobieranej od wykreślenia wpisu w księdze wieczystej.

3. Skutki społeczno-gospodarcze oraz finansowe ustawy

3.1. Wpływ na finanse publiczne, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie ustawy może spowodować skutki dla budżetu państwa, w związku z proponowanym zwolnieniem z obowiązku uiszczania opłat sądowych przez organizacje pożytku publicznego. Zauważyć jednak należy, że na dzień 10 lipca 2006 r. status organizacji pożytku publicznego posiada

jedynie 4.712 podmiotów, zaś częstokrotność ich występowania w sprawach sądowych jest minimalna, przy czym większość z nich ze względu na kondycję finansową i tak korzysta ze zwolnień indywidualnych. Powoduje to, że skutki wprowadzenia tej zmiany w praktyce nie wywołają liczącego się spadku wpływu z opłat do budżetu państwa. Warto nadmienić, że przedmiotowa działalność z reguły nie wywołuje konieczności występowania jako strona w procesach sądowych i sytuacje takie mają charakter wyłącznie wyjątkowy, tym bardziej, że z obszaru zwolnienia wyłączone zostały sprawy dotyczące prowadzonej przez te podmioty działalności gospodarczej.

Z drugiej jednak strony wprowadzenie pozostałych zmian powinno spowodować wzrost dochodów budżetu Skarbu Państwa z tytułu przewidzianych w nim opłat sądowych, które dotychczas nie były określone.

3.2. Wpływ na rynek pracy

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na rynek pracy.

3.3. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projektowana regulacja nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki.

3.4. Wpływ na sytuację i rozwój regionalny

Projektowana regulacja nie wpłynie na sytuację i rozwój regionalny.

4. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Materia objęta przedmiotowym projektem jest zgodna z prawem Unii Europejskiej

Projektowana ustawa została zamieszczona na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości. Żaden podmiot zewnętrzny nie zgłosił zainteresowania pracami na projektem w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414).

URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU

Ewa Ośniecka - Tamecka

Min.EOT/2004 /2006/DP/mw

Warszawa, 28.08. 2006 r.

Pani
Jolanta Rusiniak
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu *ustawy o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych*, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Panią Ewę Ośniecką – Tamecką, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej

Szanowna Pani Minister,

W związku z przedłożonym projektem ustawy (pismo nr RM-10-122-06), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Projektowana regulacja jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości

GABINET
SEKRETARZA RADY MINISTRÓW

2006-08-29